

APORTACIONS DE L'ASSOCIACIÓ CATALANA DE MUNICIPIS A LA CONSULTA PÚBLICA PRÈVIA DE L'AVANTPROJECTE DE LLEI DE GOVERNS LOCALS DE CATALUNYA

PRIMERA

Reproduïm el mateix raonament que hem presentat en l'avantprojecte de Llei de l'Estatut del municipi rural:

Per a l'Associació Catalana de Municipis és bàsic que totes les propostes legislatives que ha anunciat el Govern, es tramitin de manera coordinada.

En aquests moments, com és sabut, s'ha iniciat la tramitació de la Llei de Governs Locals i la de l'Estatut del municipi rural. També s'ha anunciat la Llei de Territori.

Tot i que hi ha previstes altres iniciatives legislatives amb una incidència menor en l'àmbit local, volem alertar que cal harmonitzar el debat que es generi, com a mínim, en aquests tres projectes de llei.

Hem d'afavorir un debat de fons sobre les competències, el finançament, i la simplificació administrativa als ens locals, quaranta anys després de recuperar els Ajuntaments democràtics. Però ho hem de fer sense compartiments estancs, ni temàtics ni per departaments. I alguns dels debats de base serveixen per a totes tres iniciatives legislatives.

SEGONA

Per a l'Associació Catalana de Municipis és imprescindible que la Llei de Governs locals no vagi sola. No podem parlar de competències dels diferents nivells de Govern Local al nostre país si no fem també el debat legislatiu sobre el seu finançament.

El pla de mandat de la nostra entitat per aquesta legislatura municipal (2019-2023) incorpora fer una proposta de Llei de Governs i Finances locals i, de fet, ja s'ha creat un grup de treball específic.

El desenvolupament del Capítol VI del títol II de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya és urgent per la manca d'adaptació de l'actual legislació a les diferents realitats del nostre país i que tenen com a resultat la no garantia de les mateixes oportunitats per a les persones en funció del seu lloc de residència.

De fet, l'article 84.3 de l'EAC vincula clarament competències i suficiència financera, entre altres principis:

“84.3. La distribució de les responsabilitats administratives en les matèries a què fa referència l'apartat 2 entre les diverses administracions locals ha de tenir en compte llur capacitat de gestió i es regeix per les lleis aprovades pel Parlament, pel principi de subsidiarietat, d'acord amb el que estableix la Carta europea de l'autonomia local, pel principi de diferenciació, d'acord amb les característiques que presenta la realitat municipal, i pel principi de suficiència financera.”

Cal posar al dia competències i finançament, no es pot fer un debat sense l'altre.

Quant al sistema de Govern Local, cal debatre i actualitzar els diferents nivells de Governos Locals, els seus òrgans, les seves competències i com s'exerceixen. També les relacions entre ells i la relació amb el Govern de la Generalitat.

Cal posar en valor la proximitat en l'exercici de les competències per omplir de contingut els principis d'autonomia local, subsidiarietat, suficiència financera i diferenciació.

I cal ser auto-exigents, definint els estàndards de qualitat i integritat democràtica, objectivant els indicadors i avaluant els nostres ens locals.

Cal també afrontar d'una vegada per totes el debat dels serveis impropis, fent un esforç per a atribuir-los competencialment; també de les competències delegades i, en tots dos casos, l'adequat finançament.

Cal obrir el debat també sobre la potestat normativa i també a l'impuls legislatiu des de l'àmbit municipal.

També sobre els serveis mínims i qui els pot exercir, analitzant i avaluant com hem anat delegant, compartint i mancomunant competències entre ens locals o amb els ens supramunicipals i la feblesa jurídica i financera d'algunes de les realitats que avui tenim.

Quant als ens supramunicipals i començant per les Diputacions, malgrat no haver-se pogut desplegar la Llei de vegueries (30/2010), sí que hi ha debats que s'han de poder afrontar. Per exemple, les relacions amb els Consells Comarcals, amb les AAMM o el paper dels Consells Comarcals que formen part d'àrees metropolitanes.

Quant als Consells Comarcals, segurament, és on més marge hi ha per plantejar solucions transformadores, i on més necessari consolidar serveis que de manera natural s'han acabat delegant per part del Govern de la Generalitat o dels propis Ajuntaments. Les àrees bàsiques socials, el transport escolar, la gestió dels menjadors escolars, el desplegament de la concertació territorial del SOC, són alguns dels exemples que s'han consolidat tenint com a base la comarca. Cal doncs, donar seguretat jurídica, estabilitat i finançament als Consells Comarcals.

També cal posar a debat la Governança dels Consells Comarcals.

Quant al finançament, que és el principal problema estructural que tenen els Consells, el RDL 2/2004 no preveu que els Consells puguin participar en els ingressos de l'Estat i els hem abocat a una transferència de la Generalitat insuficient i amb un finançament

per delegació de competències que no cobreix adequadament els serveis que finalment es presten. Cal donar en la Llei de Govern i finances locals una solució estructural, tant en la participació dels ingressos de la Generalitat com en altres eines de finançament que donin estabilitat.

En l'àmbit de les finances locals, cal avaluar si al cap dels anys es compleix el principi de suficiència financera. La Llei ha d'incorporar un veritable sistema de finançament local, debatent la capacitat tributària, la participació en els ingressos de la Generalitat, els plans d'inversions, el fons de finançament, el finançament de les competències delegades, etc.

I cal incorporar els criteris de distribució dels fons. Aquest punt val per aquest avant-projecte, pel de l'Estatut dels municipis rurals i per a totes les Lleis que afectin al món local. Ens calen indicadors que s'adaptin a la realitat del nostre país i, sobretot, ens cal que tots ells conflueixin en la necessària equitat territorial i social.